

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Monitoringprotocol zwerfafval

Landelijke meting schoonheidsbeelden en samenstelling

Datum 16 december 2015

Colofon

Uitgegeven door

Informatie

Telefoon

Fax

Uitgevoerd door

Opmaak

Datum

Status

Versienummer

Guus van den Berghe

16 december 2015

Definitief

Inhoud

1.	Inleiding / leeswijzer	—7
2.	Definities	—9
3.	Tijdschema metingen	—11
4.	Meetlocaties	—13
5.	Gebiedstypen	—15
6.	Meetinstructie	—17
7.	Analyse en rapportage	—23
Bijlagen		
I.	Normeringssysteem grof zwerfafval	—26
II.	Normeringssysteem fijn zwerfafval	—27

1. Inleiding / leeswijzer

Om de voortgang en het effect van de inspanningen op het gebied van het verminderen van de hoeveelheid zwerfafval vast te stellen en te volgen, moet het daadwerkelijk aangetroffen zwerfafval in de openbare ruimte gemeten worden. Dit monitoringprotocol beschrijft hoe in 2016 en verder tijdens drie kwartalen bij 1.036 vastgestelde meetlocaties in Nederland de situatie met betrekking tot zwerfafval bepaald moet worden en welke grootheden daarbij vastgelegd dienen te worden.

In dit protocol komen achtereenvolgens de volgende aspecten aan bod:

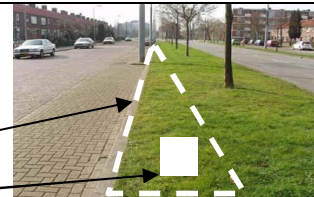
- de gehanteerde definities (hoofdstuk 2)
- het tijdschema van de metingen (hoofdstuk 3)
- de geselecteerde meetlocaties plus het onderscheid meetlocatie versus meetvak (hoofdstuk 4)
- de onderscheiden gebiedstypen en hun kenmerken (hoofdstuk 5)
- de daadwerkelijke meetinstructie voor het vastleggen van de gewenste grootheden (hoofdstuk 6)
- de analyse en rapportage van de gegevens (hoofdstuk 7).

2. Definities

In tabel 2.1 is een overzicht opgenomen van de in dit monitoringprotocol relevante definities. Deze definities zijn deels overgenomen uit bestaande publicaties¹, en deels specifiek aangepast of aangevuld ten behoeve van deze monitor.

Tabel 2.1 Begrippenlijst monitoringprotocol meting zwerfafval

Begrip	Omschrijving
Evenement	Een publiekgerichte buitenactiviteit, openluchtmanifestatie, (thema)dag of week, georganiseerd ten behoeve van een groot aantal bezoekers. Voorbeelden zijn tentfeesten, muziek-evenementen, tentoonstellingen, buurt- en straatfeesten, popconcerten, kermissen, beurzen, markten, wijk- of buurtfeesten.
Illegale dump	Afval (huishoudelijk of bedrijfsafval) met een totaal gewicht groter dan of gelijk aan 10 kg of een totaal volume groter dan of gelijk aan 25 liter, dat mensen bewust onbeheerd hebben achtergelaten in de openbare ruimte in plaats van via de daarvoor geëigende manier afgevoerd. Voorbeelden van illegaal gedumpt afval zijn: verkeerd aangeboden huisvuilzakken, bijgeplaatst afval bij inzamelvoorzieningen, matrassen, meubilair, koelkasten of fietswrakken die in de openbare ruimte zijn achtergelaten. Het gaat hier niet om een of enkele restanten van consumptie zoals bij zwerfafval, maar om grotere hoeveelheden afval.
Grof vuil	Afval van particuliere afkomst met een totaal gewicht groter dan of gelijk aan 10 kg of een totaal volume groter dan of gelijk aan 25 liter.
Meetlocatie	Een vastgelegd gebied met een oppervlak van 1 ha (10.000 m ²), waarbinnen metingen worden verricht ten behoeve van de vaststelling van het kwaliteitsniveau van de openbare ruimte.
Meetvak	Een binnen een meetlocatie gelegen vak waarvan het kwaliteitsniveau wordt vastgesteld.
Meetvak grof zwerfafval	Meetvak met een oppervlakte van 100 m ² .
Meetvak fijn zwerfafval	Meetvak met een oppervlakte van 1 m ² .

¹ Zoals bijvoorbeeld de *Handreiking uniforme monitoring van zwerfafval* (SenterNovem, Uitvoering Afvalbeheer, 2007), *Afrekenen met zwerfafval* (Stichting Nederland Schoon en CROW, 2003), *Handreiking schoon* (NVRD, 2007) of *Kwaliteitscatalogus openbare ruimte* (CROW, 2007/2013).

<p>Openbare ruimte (binnen deze monitor)</p>	<p>De voor iedereen toegankelijke ruimte zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> * gebieden in de bebouwde kom (zoals een overdekt winkelcentrum, woonstraat, groenstrook, winkelstraat, hoofdweg, bedrijventerrein, spoorbaan, (stations)plein, park en plantsoen etc.) * gebieden in de buitengebieden ((snel)wegen, benzinestations, verzorgings/parkeerplaatsen, stranden, entrees van attractiepunten, de toegankelijke delen van bossen of natuurgebieden etc.) * particuliere terreinen die niet zijn afgesloten, zoals een universiteitsterrein of een schoolplein zonder hek. <p><i>Afgesloten gebieden (zoals schoolplein met hek, treinperron) en particuliere terreinen zoals het portiek van een flat, een bouwplaats of een voortuin vallen niet onder de binnen de monitor gehanteerde definitie van openbare ruimte.</i></p>
<p>Zwerfafval</p>	<p>Afval dat mensen bewust of onbewust weggooien of achterlaten op plaatsen die daar niet voor bestemd zijn of door indirect toedoen of nalatigheid van mensen op die plaatsen is terechtgekomen.</p> <p><i>In deze beeldmonitor vallen de volgende aspecten niet onder zwerfafval: kauwgum, bladafval, onkruid, hondenpoep, graffiti etc.</i></p>
<p>Grof zwerfafval</p>	<p>Zwerfafval met een hoogte, breedte, lengte of diameter groter dan 10 cm, niet zijnde grof afval zoals meubels, hout, etc.</p>
<p>Fijn zwerfafval</p>	<p>Zwerfafval met een hoogte, breedte, lengte of diameter groter dan 1 cm en kleiner of gelijk aan 10 cm, niet zijnde grof zwerfafval of kauwgum.</p>

3. Tijdschema metingen

Het monitoringprotocol heeft betrekking op de metingen voor het jaar 2016 en verder. Per jaar wordt driemaal een meetronde uitgevoerd langs de vastgestelde meetlocaties (zie hoofdstuk 4). De metingen dienen uitgevoerd te worden binnen de in tabel 3.1 aangegeven perioden. De tussen haakjes aangegeven weken zijn uitloopweken die in geval van calamiteiten gebruikt kunnen worden.

Tabel 3.1 Meetmomenten kwartaalmetingen

	2016 (en verder)
Kwartaalmeting 2 (niet van toepassing voor 2016)	week 21 / 22 (/ 23)
Kwartaalmeting 3	week 35 / 36 (/37)
Kwartaalmeting 4	week 47 / 48 (/ 49)

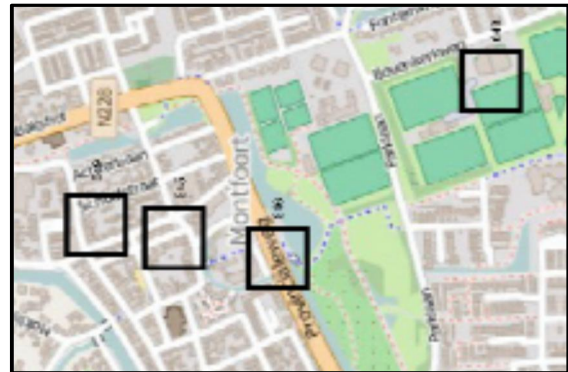
4. Meetlocaties

Voor dit monitoringprotocol zijn 1.036 meetlocaties (van 100 bij 100 m) geselecteerd in 46 gemeenten. Deze gemeenten zijn in Nederland verdeeld naar regio, naar stedelijkheidsklasse en naar gemeenten met en zonder tariefdifferentiatie. De locaties zijn zo gekozen dat de relevante gebiedstypen (zie ook hoofdstuk 5) onderzocht worden en dat uiteindelijk met voldoende betrouwbaarheid en nauwkeurigheid iets gezegd kan worden over zowel de resultaten per gebiedstype, als Nederland als totaal.

De specifieke meetlocaties zijn in een excelbestand gecategoriseerd naar:

- nummer meetlocatie
- gemeentenaam
- aanduiding gebiedstype
- X-Y-coördinaten (van het midden van de meetlocatie)
- postcode
- eventuele omschrijving.

Van alle locaties zijn digitale shapefiles beschikbaar in de vorm van punt.DBF, punt.SHP en punt.SHX-bestanden. Deze shapefiles zijn in te lezen in alle type GIS-programma's, zoals bijvoorbeeld Arcgis of Ogis. Op basis hiervan zijn desgewenst analoge (overzichts)kaarten met locaties per gemeente te genereren. Zie ter illustratie nevenstaand willekeurig voorbeeld.

Volgens de in hoofdstuk 6 aangegeven meetinstructie wordt binnen elke meetlocatie gezocht naar drie meetvakken alwaar metingen uitgevoerd dienen te worden. Voor de onderlinge relatie en verschillen tussen een meetlocatie en meetvak zie ook hoofdstuk 2 (definities).

5. Gebiedstypen

De functionaliteiten van gebieden in Nederland zijn in kaart gebracht en daarvan zijn de belangrijkste gekozen om nader te onderzoeken. Door deze opdeling in gebiedstypen en de aantallen meetlocaties per gebiedstype is uiteindelijk een oordeel te geven over de afzonderlijke gebiedstypen, maar ook voor heel Nederland. In tabel 5.1 is een overzicht gemaakt van de onderscheiden gebiedstypen en enige kenmerken daarbij.

Bij de winkel- en woongebieden is een onderscheid gemaakt naar stedelijkheidsklasse. Bij de indeling naar deze gebieden heeft niet de gemiddelde stedelijkheidsklasse (of adressendichtheid) van de gehele gemeente een rol gespeeld. Er is steeds gekeken naar de stedelijkheidsklasse "ter plekke" van het gebied (via de postcode).

Tabel 5.1 Onderscheiden gebiedstypen

Benaming gebiedstype	Kenmerk gebiedstype
1.Kernwinkelgebied	Binnensteden met stedelijkheidsklasse 1, 2 en 3. Meestal historisch deel van stad, gevestigd in het centrum, dat door aanwezigheid van winkels en andere openbare voorzieningen de centrumfunctie vervult. Het is vaak permanent of een deel van de dag verkeersvrij en betreft een winkelcentrum (al dan niet overdekte winkels rondom centraal plein) of winkelstraat (openbare straat waar de meeste panden uit winkels bestaan).
2.Winkelgebied I	Buurt- of wijkwinkelgebied met stedelijkheidsklasse 1, 2 en 3.
3.Winkelgebied II	Buurt- of wijkwinkelgebied met stedelijkheidsklasse 4 en 5.
4.Woonwijk I	Gebied in een gemeente waar voornamelijk woningen staan, met stedelijkheidsklasse 1 en 2. Een wijk kan zijn onderverdeeld in buurten en is meestal voorzien van een wijknaam.
5.Woonwijk II	Gebied in een gemeente waar voornamelijk woningen staan, met stedelijkheidsklasse 3. Een wijk kan zijn onderverdeeld in buurten en is meestal voorzien van een wijknaam.
6.Woonwijk III	Gebied in een gemeente waar voornamelijk woningen staan, met stedelijkheidsklasse 4 en 5. Een wijk kan zijn onderverdeeld in buurten en is meestal voorzien van een wijknaam.
7.Bedrijventerreinen	Gebied binnen bebouwde kom van stad/dorp, bedoeld voor vestiging van commerciële bedrijven. Alleen lokale (gemeentelijke) bedrijventerreinen worden geselecteerd. Grootschalige industriële bedrijventerreinen (zoals de Botlek) zijn uitgesloten.
8.Waterrecreatieterreinen	Gebied bestemd voor vrijetijdsbesteding bij waterrecreatievoorzieningen. Activiteiten zijn onder meer zwemmen, andere watersporten en zonnebaden.
9.Recreatieterreinen, niet waterrecreatieterreinen	Gebied bestemd voor vrijetijdsbesteding bij groenrecreatievoorzieningen. Activiteiten zijn o.a. fietsen, wandelen, paardrijden, vliegeren en skaten.
10.Horeca en uitgaanscentra	Gebied nabij uitgaansgelegenheden. Dit omvat alle eet- en drinkgelegenheden (restaurant/café/kroeg/bar), hotels en uitgaansgelegenheden als schouwburg en concertgebouw.
11.OV-gebied	Openbaar vervoer gebieden betreffen o.a. stations, stationspleinen en bus- en/of tram/metrostations. Bij stationspleinen wordt gemeten op de stationspleinen en de openbare delen van de stations (niet zijnde de perrons).
12.Verzorgingslocaties	Parkeerplaatsen langs (autosnel)wegen met of zonder tankstation.
13. Onderwijsinstellingen en omgeving	Gebouwen waarin het overbrengen van kennis en vaardigheden centraal staat. Het betreft alleen scholen vanaf middelbaar onderwijs, waarbij gemeten wordt op de openbaar toegankelijke omgeving van de school. Op schoolpleinen omgeven door een hek wordt niet gemeten.
14. Ontsluitingswegen	Verkeersweg die een gebied (bijvoorbeeld een woonwijk) toegankelijk maakt. Het gaat hierbij zowel om op-/afritten (niet zijnde op-/afritten van autosnelwegen) buiten de bebouwde kom, kruispunten binnen de bebouwde kom als ook fietspaden langs deze wegen.
15. Sport- en evenementencomplexen en omgeving	Accommodaties gericht op binnen- en/of buitenactiviteiten. Deze activiteiten zijn meestal gebaseerd op fysieke beweging en het bezoek van sportwedstrijden, evenementen, beurzen e.d.. Gemeten wordt op de openbaar toegankelijke omgeving van het complex, zoals de parkeerplaats, en niet op het sportveld, of in de kantine.

6. Meetinstructie

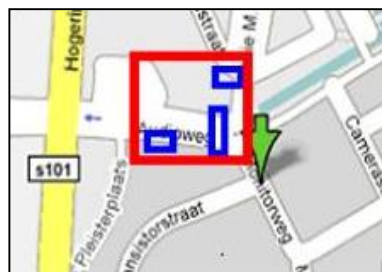
Per meetronde worden alle meetlocaties, en daarbinnen de meetvakken, onderzocht volgens de in dit hoofdstuk aangegeven instructie/stappenplan. Voor het vastleggen en registreren van de meetresultaten dient van een geautomatiseerd systeem (bijvoorbeeld via een PDA²) gebruik gemaakt te worden. In alle meetrondes wordt een meting uitgevoerd naar de hoeveelheid zwerfafval (fijn en grof) op basis van referentiebeelden en wordt tevens onderzoek gedaan naar de samenstelling van het zwerfafval via het tellen van de verschillende soorten zwerfafval.

Stap 1 Bepalen meetlocatie

1. Rijd naar meetlocatie en parkeer de auto aan de rand van de meetlocatie.
2. Controleer of de meetlocatie overeenkomt met de omschrijving.
3. Ter plekke meetlocatie verplaatsen indien deze, in verband met gebiedstype, niet correct op kaart is aangegeven. De meting dient altijd uitgevoerd te worden in het juiste gebiedstype.

Stap 2 Bepalen meetvakken binnen meetlocatie

1. Loop door de (openbare ruimte binnen de) meetlocatie door alle straten en langs/over alle groenstroken en kijk goed rond³.
2. Vermijd niet-openbare gebieden zoals bijvoorbeeld schoolterreinen (met hek) en voortuinen.
3. Bepaal welke drie plekken met een oppervlakte van 100 m² duidelijk het meest vervuild zijn met grof zwerfafval. Deze meetvakken hoeven niet automatisch 10 bij 10 meter te zijn, een strook van 2 bij 50 meter voldoet ook. Zie ook onderstaande figuur ter illustratie.
4. De meest vervuilde locaties kunnen zowel verharde (stoep, straat of parkeerplaats) als onverharde gebieden (berm, perkje, boomspiegel, sloot, fontein of vijver) zijn. Per meetlocatie ligt maximaal 1 meetvak (deels) op het water.
5. Deze drie vuile plekken voor grof zwerfafval van 100 m² zijn de drie meetvakken voor grof zwerfafval in de meetlocatie.

² De PDA dient niet alleen gebruikt te worden voor het vastleggen van de meetresultaten. Het moet ook mogelijk zijn de noodzakelijke achtergrondinformatie uit dit protocol te raadplegen. Daarbij gaat het om o.a. de definities, de kenmerken van de verschillende gebiedstypen en het stappenplan.

³ Tijdens onregelmatige en grootschalige activiteiten vindt er geen meting plaats van de locatie. Denk daarbij aan een straatfeest, popconcert en/of een kermis. Er wordt wel gemeten tijdens regelmatig terugkerende evenementen als dag- en weekmarkten. De reden van niet meten wordt vastgelegd (zie ook stap 3, onderdeel 14).

Stap 3 Beoordeel situatie zwerfafval binnen meetvak

1. Registreer de datum en tijd van de meting.
2. Tel binnen het meetvak (100 m²) het aantal stuks grof en fijn zwerfafval dat aanwezig is om de aard en samenstelling van het zwerfafval vast te stellen. Maak daarbij onderscheid naar de in tabel 6.1 aangegeven categorieën. Het tellen dient plaats te vinden op het niveau van de subcategorieën. Kauwgum en sigarettenpeuken worden alleen geteld op de meest vervuilde plekken van 1 m².
3. Beoordeel de hoeveelheid grof zwerfafval conform de Kwaliteitscatalogus openbare ruimte (CROW). Hanteer hierbij het normeringssysteem grof zwerfafval (en de bijbehorende beelden) zoals weergegeven in bijlage 1⁴.
4. Zoek binnen het meetvak (100m²) het meetvak voor fijn zwerfafval (1 m²), ofwel de plek waar het meeste fijn zwerfafval ligt.
5. Beoordeel de hoeveelheid fijn zwerfafval conform de Kwaliteitscatalogus openbare ruimte (CROW). Hanteer hierbij het normeringssysteem fijn zwerfafval (en de bijbehorende beelden) zoals weergegeven in bijlage 2.
6. Tel binnen het meetvak (1 m²) het aantal stuks kauwgum en peuken. Bij meer dan 25 stuks wordt het aantal zo goed mogelijk geschat.
7. Geef aan waar binnen het meetvak (100 m²) het meeste zwerfafval ligt: verhard of onverhard.
8. Geef aan of binnen het meetvak (voor grof zwerfafval) een afvalinzamelplaats aanwezig is. Het gaat daarbij om onder- of bovengrondse containers voor glas, papier, gft-afval en/of restafval. Het gaat hierbij niet om kliko's of eigen afvalbakken.
9. Geef aan of binnen het meetvak (100 m²) verwaaid of gemorst afval aanwezig is. Als verwaaid/gemorst afval aanwezig is, geef dan tevens aan of het gaat om "afval uit kapotte zak", "afval van een bouwplaats", "afval dat gemorst is tijdens inzameling" of "afval van andere herkomst".
10. Geef aan of binnen het meetvak (100 m²) wel of niet illegaal gedumpt afval aanwezig is. Bij illegaal gedumpt afval dient tevens geregistreerd te worden wat voor afval het is.
11. Geef aan of binnen het meetvak (100 m²) wel of niet afval van evenementen aanwezig is. Bij aanwezigheid van afval van evenementen dient tevens geregistreerd te worden wat voor afval het is.

⁴ Zwerfafval in het oppervlaktewater (van sloot/singel/fontijn/vijver) wordt gemeten volgens het normeringssysteem voor zwerfafval op onverhard oppervlak, voor zover het oppervlaktewater zich bevindt in het meetvak. Het gaat hierbij nadrukkelijk niet om bevaarbaar water zoals de zee, kanalen en meren.

12. Geef voor het meetvak (100 m²) aan welk deel van het oppervlak begroeid is met onkruid: 0%, 1-15% of 16-100%. Zie ter referentie ook onderstaande voorbeelden.

13. Geef aan of binnen het meetvak (100 m²) wel of niet graffiti aanwezig is.

14. Geef aan of binnen het meetvak (100 m²) wel of niet blad/bloesem aanwezig is. Zie ter illustratie onderstaande voorbeelden.

15. Geef aan of binnen het meetvak (100 m²) wel of niet een afvalbak aanwezig is. Geef van de mogelijk aanwezige afvalbak(ken) aan wat de vulgraad is: 0-80% of 80-100%. Tevens dient globaal aangegeven te worden wat de staat van de afvalbak is: goed of slecht. Zie ter illustratie onderstaande voorbeelden.

16. Registreer alle mogelijke relevante overige zaken die zich voordoen in het meetvak. Denk daarbij aan situaties als het niet bereikbaar zijn van het meetvak, het opgebroken zijn van een straat, een reconstructie of veel geparkeerde auto's.

Stap 4 *Beoordeel situatie zwerfafval binnen andere twee meetvakken*

1. Herhaal alle onderdelen uit stap 3 voor meetvak 2 en meetvak 3.

Stap 5 *Completeren dataset (op kantoor)*

1. Aan de hand van de viercijferige postcodes wordt via Meteoconsult en/of het KNMI het weer op het moment van de meting en de week er voorafgaand per meetlocatie opgevraagd en toegevoegd aan de meetresultaten per meetlocatie/meetvak.
2. Specifiek gaat het daarbij om de windkracht, de neerslag, de maximale temperatuur en het aantal zonuren.

Tabel 6.1 Te onderscheiden fracties voor het tellen van zwerfafval (inclusief verpakking (V) of niet-verpakking (N-V))

Hoofdcategorie	v	n-v	Subcategorie
<i>Klein en organisch</i>			
<i>Kauwgom</i>		X	• kauwgom
<i>Sigarettenpeuken</i>		X	• sigarettenpeuken
<i>Voedselresten</i>		X	• voedselresten (bananenschillen, klokhuizen, etc.)
<i>Drank- en eetverpakkingen</i>			
<i>Take-away</i> (eetverpakkingen)	X X X	X X X	• (drink/koffie/ijs) bekers • (friet)bakjes • zakken/ (omverpakkingen) • servetten • overig (rietjes/vorkjes etc.)
<i>Snoepen</i>	X	X	• snoepwikkels/zakjes etc. • ijsstokjes/lollystokjes
<i>Drinken</i> (kleine drankverpakkingen)	X X X X X X		• glazen fles • blikjes • drankenkartons • kunststof flesjes < 1 liter • kunststof flesjes >= 1 liter • knijpverpakkingen/zakjes • overig (doppen/sluitingen)
Overige verpakkingen (Overige drank- en eetverpakkingen of supermarktgerelateerde grootverpakkingen zoals chipszakken, koekverpakkingen, grote drankverpakkingen draagtassen etc)	X X X X X		• glas • kunststof • plastic tas (winkel of hemdjess) • papier/karton • metaal/blik • rookwarenverpakkingen
<i>Materialen en overige verpakkingen</i>			
<i>Kunststoffen</i> (niet eet/drankverpakkingen (piepschuim, folies) en overige kunststof (bloempotten, speelgoed etc).	X	X	• kunststoffen verpakkingen • kunststof niet-verpakkingen
Papier		X X X	• zakdoek • bonnetjes (bank, parkeren, trein, bus)

Hoofdcategorie	v	n-v	Subcategorie
		X	• kranten
		X	• reclaimedrukwerk
			• overig (papiertjes)
Metaal en overig		X	spatborden, steen etc.
Niet gespecificeerd		X	niet te specificeren

7. Analyse en rapportage

Na elke kwartaalmeting dienen de resultaten geanalyseerd en gerapporteerd te worden. Deze kwartaalrapportage kan beperkt van opzet zijn. Het gaat alleen om het rapporteren van:

- mogelijke bijzonderheden tijdens de uitvoering van de werkzaamheden
- de meteorologische gegevens voor en tijdens de metingen
- de resultaten voor grof zwerfafval (per gebiedstype en gemiddeld voor heel Nederland)
- de resultaten voor fijn zwerfafval (per gebiedstype en gemiddeld voor heel Nederland)
- de samenstelling van het zwerfafval (per gebiedstype en gemiddeld voor heel Nederland).

De resultaten dienen niet alleen in te gaan op het betreffende kwartaal. Ook een vergelijking van de nieuwe kwartaalresultaten met eerdere resultaten (sinds 2008) is noodzakelijk. In de kwartaalrapportages hoeft niet ingegaan te worden op de bevindingen rond de mogelijk verstorende elementen (als kauwgom, bloesem, grafitti etc), of er moet iets opmerkelijks geconstateerd zijn.

Elk jaar wordt afgesloten met een jaarrapportage. Deze rapportage is een samenvatting van de drie kwartaalrapportages waarbij voor zowel grof als fijn zwerfafval de gemiddelde jaarcijfers gegeven worden. Inhoudelijk dienen dezelfde onderwerpen aan bod te komen, met nu ook in het kort een beschouwing over de afzonderlijke verstorende elementen. In de jaarrapportage dient tot slot ook gerapporteerd te worden over de betrouwbaarheid en nauwkeurigheid van de gevonden resultaten.

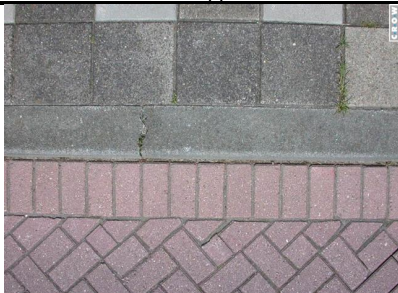

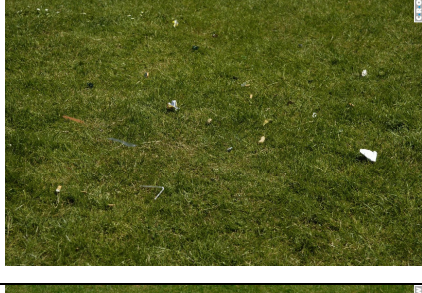
De meetresultaten per kwartaalmeting (zowel de afzonderlijke meetresultaten per locatie/meetvak, als de opgewerkte data) worden tezamen met de rapportage overgedragen aan de Opdrachtgever. De gegevens dienen zonder bewerking ingelezen te kunnen worden in gangbare softwareapplicaties als Microsoft Excel en Microsoft Access

Bijlagen

I. Normeringssysteem grof zwerfafval

Letter	Omschrijving	Verhard oppervlak	Onverhard oppervlak
A ⁺	zeer schoon 0 eenheden grof zwerfafval per 100 m ²		
A	schoon 1-3 eenheden grof zwerfafval per 100 m ²		
B	matig schoon 4-10 eenheden grof zwerfafval per 100 m ²		
C	vuil 11-25 eenheden grof zwerfafval per 100 m ²		
D	zeer vuil > 25 eenheden grof zwerfafval per 100 m ²		

II. Normeringssysteem fijn zwerfafval

Letter	Omschrijving	Verhard oppervlak	Onverhard oppervlak
A⁺	<p>zeer schoon</p> <p>0 eenheden fijn zwerfafval per 1 m²</p>		
A	<p>schoon</p> <p>1-3 eenheden fijn zwerfafval per 1 m²</p>		
B	<p>matig schoon</p> <p>4-10 eenheden fijn zwerfafval per 1 m²</p>		
C	<p>vuil</p> <p>11-25 eenheden fijn zwerfafval per 1 m²</p>		
D	<p>zeer vuil</p> <p>> 25 eenheden fijn zwerfafval per 1 m²</p>	